

İlkokul TÜRKÇE

Gerçek,
Mecaz
ve
Terim
Anlamli
Sözcükler

Müslüm Tekin

Gerçek Anlam:

Bir sözcüğün herkes tarafından bilinen ve sözlükte geçen anlamına gerçek anlam denir.

Örnek:

Bugün hava çok sıcak.

Mecaz Anlam:

Bir sözcüğün gerçek anlamı dışında farklı bir anlam kazanmış haline mecaz anlam denir.

Örnek:

Son çarpma işlemi beni epey terletti.

Terim Anlam:

Bilim, sanat, spor ve meslek dalları ile ilgili sözcüklere terim anlamlı sözcükler denir.

Örnek:

Bu maçta üç kez penaltı atıldı.

ETKİNLİK 1: Aşağıdaki cümlelerde renkli olarak verilen sözcüklerin gerçek, mecaz veya terim anlamlı mı olduğunu bularak ilgili kutucuğu işaretleyelim.

Cümle	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam	Terim Anlam
Kulak işitme duyu organımızdır.			
Annem benim hep ince düşünceli olmamı ister.			
Pencereyi açık unutmuşum.			
Ayşe bugün çok durgundu .			
Hava bugün çok sıcak .			
Babam hep tatlı konuşur.			
Arkadaşlarımla bir araya gelince sıcak bir ortam oluşuyor.			
Bu oyun kaç perdeden oluşuyor?			
Bu maçta da penaltı olacağını düşünüyorum.			
Üçgenin alanını bulmayı öğrendim.			
Akşam ki tatlıya bayıldım .			
Boş bardağı mutfağa götürdü.			

DEĞERLENDİRME TESTİ

1) "Soğuk" kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde **mecaz anlamda** kullanılmıştır.

- A) Hava bugün çok soğuk.
- B) Soğuk su içmemelisin.
- C) Ayşe bugün bize karşı çok soğuktu.
- D) Kolayı soğuk içmeyi seviyorum.

2) "Perde" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde **terim anlamı** olarak kullanılmıştır.

- A) Oyunun son perdesini çok beğendim.
- B) Yeni perdeler aldık.
- C) Annem ayda bir perdelerimizi yıkıyor.
- D) Odamdaki perdeleri ben seçtim.

3) Aşağıdaki cümlelerde altı çizili olarak verilen sözcüklerin kaç tanesi **gerçek anlamıdır**?

- Köprünün üzerinden geçtim.
- Bu köprü çok büyükmüş.
- Diş doktoru annemim dişine köprü yapmış.
- Köprüden araba ile geçmek eğlenceliymiş.

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

4) "Sıcak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde **mecaz anlamda** kullanılmıştır.

- A) Çay çok sıcakmış.
- B) Sıcak havada dışarı çıkmıyorum.
- C) Sıcak çorbayı çok severim.
- D) Ayşe'nin bu kadar sıcak olması beni mutlu etti.

5) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kırmak" sözcüğü **mecaz anlamda** kullanılmıştır.

- A) Vazo düşünce kırıldı.
- B) Son sözüyle beni çok kırdı.
- C) Top pencereye çarpınca cam kırıldı.
- D) Bardak elimden düşünce kırıldı.

6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **terim anlamı** sözcük yoktur?

- A) Maçta penaltı attım.
- B) Bugün matematik dersinde üçgenleri işledik.
- C) Kapıyı kapatmayı unutmuşum.
- D) Şiirin son dizesi hoşuma gitti.

7) Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisi **mecaz anlamıdır**.

- A) Mustafa'da hiç ışık görmüyorum.
- B) Akşam eve geç geleceğim.
- C) Marketten şeker aldım.
- D) Masanın ayağı kırılmış.

8) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sert" sözcüğü **gerçek anlamında** kullanılmıştır.

- A) Sert tavırları beni rahatsız etti.
- B) Benimle sert bir şekilde konuştu.
- C) Öğretmenim sert bir şekilde beni uyardı.
- D) Sıra oldukça sertti.

9) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamlı sözcük yoktur?

A) Defterime doğru parçası çizdim.

B) Şiir okumayı severim.

C) Matematik dersinde toplama işlemine başlıyoruz.

D) Çocuk kedinin başını okşuyor.

10) "Dünya'nın uydusu Ay'dır." Cümlesinde altı çizili sözcük hangi anlamda kullanılmıştır?

A) Terim Anlam B) Gerçek Anlam

C) Mecaz Anlam D) Deyim

11) "Tabağında ne varsa yalayıp yuttu." Cümlesinde altı çizili sözcük hangi anlamda kullanılmıştır?

A) Terim Anlam B) Gerçek Anlam

C) Mecaz Anlam D) Deyim

12) Aşağıdaki cümlelerden hangileri gerçek anlamlı sözcüklerdir?

I) Soba odayı ısıtmaya başlamıştı.

II) Ali ile Mehmet koyu bir sohbeta dalmışlardı.

III) Ağacın kökleri toprağın üzerine de çıkmıştı.

IV) Çok yürümekten ayaklarım şişmişti.

A) IV B) III C) II D) I

13) "Mustafa bizim sınıfın en tatlı öğrencisidir." Cümlesinde **mecaz anlamda** kullanılan cümle hangisidir?

A) Mustafa B) bizim

C) sınıfın D) tatlı

14) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük **mecaz** anlamlıdır?

A) Bu konuda boş konuşuyorsun.

B) Fen Bilgisi dersinde konumuz madde.

C) Kapıyı kapatır mısınız?

D) Üçgenin iç açıları toplamı yüz seksen derecedir.

15) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **terim** anlamlı sözcük kullanılmıştır?

A) Hasta olduğu için okula gelemedi.

B) Odasının penceresini kapattı.

C) Odanın perdelerini yıkadık.

D) Şiirin ikinci ve dördüncü kıtasını ben okudum.

